

ชื่อโครงการ โครงการการพัฒนาปรับปรุงการสุขาภิบาลอาหารในโรงครัวของวัดพื้นที่เขตดุสิต
หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเขตดุสิต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. หลักการและเหตุผล

วัดเป็นสถานที่สำคัญของคนไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลจนถึงสมัยปัจจุบันวัดเป็นศูนย์รวมของคนไทยชาวพุทธในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและหนึ่งในกิจกรรมของคนทั่วไปทำบุญที่วัดที่ทำเป็นประจำ คือ การจัดอาหารถวายพระ และรับประทานอาหารร่วมกันของผู้มาทำบุญ ดังนั้นหากอาหารมีการปนเปื้อนเชื้อก่อโรค จะก่อให้เกิดการติดเชื้อระบบทางเดินอาหารในกลุ่มคนหมู่มาก นอกจากนี้วัดในพื้นที่เขตส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก จากการตรวจสอบด้านการสุขาภิบาลอาหารเบื้องต้นของวัดในเขตดุสิต จำนวน ๔ วัด พบข้อบกพร่องด้านการสุขาภิบาลอาหารหลายด้าน เช่น

๑. เก็บภาชนะอุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสม เช่น เก็บภาชนะในที่สูงจากพื้นน้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร ไม่มีการปกปิดตู้เก็บภาชนะมีหยากไย่ หรือเป็นที่อยู่ของพาหะนำโรค เช่น แมลงสาบ มด หนู เป็นต้น

๒. ภาชนะอุปกรณ์ทำด้วยวัสดุที่เป็นอันตราย เช่น พลาสติกอ่อน มีลวดลาย หรือการเลือกใช้ภาชนะใส่อาหารไม่เหมาะสมกับชนิดของอาหาร

๓. ล้างภาชนะอุปกรณ์กับพื้นหรือสูงจากพื้นน้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร

๔. มีการใช้ผ้าเช็ดจานหลังล้างจาน

๕. มีสัตว์เลี้ยง เช่น แมว สุนัข เข้าไปในบริเวณครัวหรือโรงเก็บภาชนะ

๖. ไม่มีบ่อดักเศษอาหารและดักไขมันก่อนระบายน้ำทิ้ง

๗. ห้องน้ำ ห้องส้วม ไม่สะอาด มีกลิ่นเหม็น

๘. ผู้สัมผัสอาหารหรือผู้ดูแลโรงครัวของวัดไม่มีความรู้หรือไม่เคยผ่านการอบรมด้านการ

สุขาภิบาลอาหาร

๙. ไม่มีการปกปิดอาหารพร้อมบริโภคที่จัดเตรียมไว้ถวายพระ

๑๐. ผู้สัมผัสอาหารไม่ผูกผ้ากันเปื้อนและเนื้ทคลุมผม

๑๑. ใช้ถังขยะไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เช่น วัสดุไม่แข็งแรง ไม่มีฝาปิด ไม่ใช่ถังพลาสติกกรอง

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ในช่วงที่วัดมีกิจกรรมทางพุทธศาสนา เช่น การทำบุญทอดกฐิน ประชาชนที่มาทำบุญมีจำนวนมาก ความเข้าใจหรือใส่ใจในด้านสุขลักษณะไม่เท่าเทียมกัน เมื่อมาทำบุญร่วมกันที่วัดโดยที่วัดไม่ได้มีการวางกฎระเบียบด้านการสุขาภิบาลอาหารไว้ให้ผู้ที่มาทำบุญได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องเป็นแบบแผนเดียวกัน อาจส่งผลให้มีการปนเปื้อนเชื้อโรคในอาหารก่อให้เกิดการระบาดของโรคระบบทางเดินอาหารในกลุ่มคนหมู่มากได้

สำนักงานเขตดุสิต ได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาปรับปรุงการสุขาภิบาลอาหารโรงครัวของวัดพื้นที่เขตดุสิตขึ้น เพื่อให้ประชาชนและภิกษุสงฆ์ในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปรับใช้ในโรงครัวของวัดได้อย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร ทำให้ประชาชนและภิกษุสงฆ์ในพื้นที่ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยทางด้านอาหาร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาปรับปรุงยกระดับการสุขาภิบาลอาหารในวัดพื้นที่เขตดุสิตให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

๒.๒ เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหารให้กับผู้ดูแลหรือผู้เกี่ยวข้องกับการสุขาภิบาลอาหารในวัด

๓. คุณค่า/เป้าหมาย

ปรับปรุงการสุขาภิบาลอาหารในโรงครัวของวัดในพื้นที่เขตดุสิตที่เข้าร่วมโครงการให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร จำนวน ๔ วัด

๔. ความสอดคล้องกับนโยบาย

เป็นโครงการที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้านที่ ๙ เมืองที่มีระบบบริหารจัดการที่ดี มีธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕. ผู้รับบริการ

๕.๑ พระสงฆ์ในวัดพื้นที่เขตดุสิตที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔ วัด

๕.๒ ประชาชนทั่วไปที่มาทำบุญที่วัดที่เข้าร่วมโครงการ

๖. กิจกรรมหลัก

๖.๑ จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติ

๖.๒ จัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายการสุขาภิบาลอาหารภายในวัดระดับเขต ประกอบด้วย

๖.๒.๑ สำนักงานเขตดุสิต จำนวน ๑๕ คน

๖.๒.๒ วัดในพื้นที่เขตดุสิตที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๔ วัด

(พระ/มคทายก/ตัวแทนวัดๆ ละ ๑ คน x ๔ วัด) จำนวน ๔ คน

๖.๒.๓ ชุมชนที่อยู่ใกล้วัดที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๔ ชุมชน

(ประธาน/ตัวแทน ชุมชนละ ๑ คน x ๔ ชุมชน) จำนวน ๔ คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๓ คน

กำหนดให้คณะกรรมการเครือข่ายฯ มีหน้าที่รับผิดชอบด้านสุขาภิบาลอาหารภายในวัด และเป็นผู้ประสานงานกับสำนักงานเขต

๖.๓ จัดกิจกรรมในวัดร่วมกับเครือข่ายการสุขาภิบาลอาหารฯ จำนวน ๔ ครั้ง/วัด ดังนี้

๖.๓.๑ ครั้งที่ ๑ กิจกรรมนิทรรศการสุขาภิบาลอาหารภายในวัดให้ผู้มาทำบุญตระหนักเรื่องสุขาภิบาลอาหารภายในวัด รวมถึงการเลือกซื้อสิ่งมีชีวิต หรืออาหารมาถวายพระ

๖.๓.๒ ครั้งที่ ๒ กิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาดห้องน้ำวัด

๖.๓.๓ ครั้งที่ ๓ กิจกรรมเก็บรวบรวมและรณรงค์คัดแยกขยะในวัด

๖.๓.๔ ครั้งที่ ๔ กิจกรรมกำจัดสัตว์และพาหะนำโรคในโรงครัว/โรงเก็บภาชนะของวัด

๖.๔ การดำเนินการตรวจประเมินผลการสุขาภิบาลสำหรับโรงครัว/โรงเก็บภาชนะของวัด

๖.๔.๑ คณะทำงานดำเนินการตรวจประเมินผลโรงครัว/โรงเก็บภาชนะของวัด ครั้งที่ ๑ (ตรวจสอบแนะนำ) ตามแบบประเมินผลการสุขาภิบาลอาหาร(Check list) สำหรับโรงครัว/โรงเก็บภาชนะของวัดโดยมีหลักเกณฑ์ อย่างน้อย ๔ ด้าน ดังนี้

- ด้านภาชนะ
- ด้านการคัดแยกขยะ
- ด้านการป้องกันสัตว์และพาหะนำโรค
- ด้านผู้สัมผัสอาหาร

พร้อมทั้งแบ่งระดับคะแนนของผลการประเมิน ดังนี้

- ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
- ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ดี ดีมาก ดีเยี่ยม โดยปฏิบัติ ดังนี้

๖.๔.๑.๑ ตรวจสอบด้านสุขลักษณะทางกายภาพ ตามแบบตรวจประเมิน

การสุขาภิบาลอาหาร สำหรับโรงครัว/โรงเก็บภาชนะของวัด

๖.๔.๑.๒ ตรวจสอบด้านชีวภาพ โดยทดสอบความสะอาดของภาชนะอุปกรณ์ด้วยชุดทดสอบหาเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรียเบื้องต้น

๖.๔.๑.๓ จัดทำหนังสือแจ้งผลการตรวจและคำแนะนำให้แก่ไขปรับปรุงด้านสุขลักษณะ

๖.๔.๒ คณะทำงานดำเนินการตรวจประเมินผลโรงครัว/โรงเก็บภาชนะของวัด ครั้งที่ ๒ (ตรวจติดตามและประเมินผล) โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๖.๔.๑

๖.๕ สรุปผลโครงการให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๗. ตัวชี้วัดโครงการ

ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

๗.๑ มีคณะกรรมการเครือข่ายการสุขาภิบาลอาหารภายในวัดระดับเขต ประกอบด้วย

๗.๑.๑ สำนักงานเขตดุสิต จำนวน ๑๕ คน

๗.๑.๒ วัดในพื้นที่เขตดุสิตที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๔ วัด

(พระ/แม่คหายน/ตัวแทนวัดๆ ละ ๑ คน x ๔ วัด) จำนวน ๔ คน

๗.๑.๓ ชุมชนที่อยู่ใกล้วัดที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๔ ชุมชน

(ประธาน/ตัวแทน ชุมชนละ ๑ คน x ๔ ชุมชน) จำนวน ๔ คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๓ คน

๗.๒ มีช่องทางในการพัฒนาการสุขาภิบาลอาหารของโรงครัวของวัดในพื้นที่อย่างน้อย ๑ ช่องทาง เช่น

๗.๒.๑ การประชุมคณะกรรมการเครือข่ายการสุขาภิบาลอาหารภายในวัดเขตดุสิต

๗.๒.๒ กลุ่มไลน์คณะกรรมการเครือข่ายการสุขาภิบาลอาหารภายในวัดเขตดุสิต

๗.๓ จัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายฯ จำนวนอย่างน้อย ๔ ครั้ง/วัด ดังนี้

๗.๓.๑ ครั้งที่ ๑ กิจกรรมนิทรรศการสุขภาพโภชนาการภายในวัดให้ผู้มาทำบุญตระหนักเรื่องสุขภาพโภชนาการภายในวัด รวมถึงการเลือกซื้อสิ่งมีชีวิต หรืออาหารมาถวายพระ

๗.๓.๒ ครั้งที่ ๒ กิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาดห้องน้ำวัด

๗.๓.๓ ครั้งที่ ๓ กิจกรรมเก็บรวบรวมและรณรงค์คัดแยกขยะในวัด

๗.๓.๔ ครั้งที่ ๔ กิจกรรมกำจัดสัตว์และพาหะนำโรคในโรงครัว/โรงเก็บภาชนะวัด

๗.๔ สมาชิกเครือข่ายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพโภชนาการของโรงครัวของวัดอย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ ของสมาชิกเครือข่ายทั้งหมด

สมาชิกเครือข่ายมีความรู้ความเข้าใจด้านการสุขภาพโภชนาการ หมายถึง สมาชิกเครือข่ายฯ ทำแบบทดสอบประเมินความรู้ด้านการสุขภาพโภชนาการของกรุงเทพมหานคร โดยวิธีเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Study) ได้คะแนนอย่างน้อย ร้อยละ ๖๐ ของ จำนวนข้อทั้งหมด

ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

๗.๕ วัดในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดผ่านเกณฑ์มาตรฐานการตรวจประเมินผลการสุขภาพโภชนาการสำหรับโรงครัว/โรงเก็บภาชนะของวัด ระดับ ดีมาก ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนวัดที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

๘. วิธีการประเมินตัวชี้วัดโครงการ

๘.๑ คำสั่งสำนักงานเขตดุสิต แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายการสุขภาพโภชนาการภายในวัด
ระดับเขต

๘.๒ แบบตรวจประเมินผลการสุขภาพโภชนาการ สำหรับโรงครัว/โรงเก็บภาชนะของวัด

๘.๓ หนังสือประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

๘.๔ ผลการตรวจตามแบบตรวจประเมินผลการสุขภาพโภชนาการสำหรับโรงครัว/โรงเก็บภาชนะ

๘.๕ หนังสือแจ้งผลการตรวจและคำแนะนำให้แก้ไขปรับปรุงด้านสุขลักษณะ

๘.๖ ใบลงทะเบียน

๘.๗ ภาพถ่ายกิจกรรม

๘.๘ บันทึกรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๙. ระยะเวลาและสถานที่

๙.๑ ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

๙.๒ สถานที่ดำเนินการ วัดในพื้นที่เขตดุสิตที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔ วัด

๑๐. ทรัพยากรที่ใช้

๑๐.๑ บุคลากรสำนักงานเขตดุสิต หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย

๑๐.๒ วัสดุอุปกรณ์ของสำนักงานเขตดุสิต หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย

๑๐.๓ เงินสนับสนุนจากภาคเอกชน

๑๑. ทุนส่วน

- ๑๑.๑ สำนักงานเขตดุสิต
- ๑๑.๒ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- ๑๑.๓ วัดในพื้นที่เขตดุสิตที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔ วัด

๑๒. ช่องทาง

- ๑๒.๑ หนังสือแจ้งภาคีเครือข่าย
- ๑๒.๒ การประชุมคณะกรรมการเครือข่ายการสุขาภิบาลอาหารภายในวัดเขตดุสิต
- ๑๒.๒ เว็บไซต์สำนักงานเขตดุสิต

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๓.๑ ภูมิคุ้มกันและประชาชนทั่วไปที่มาทำบุญที่วัดได้รับการคุ้มครองด้านอาหารปลอดภัย
- ๑๓.๒ วัดในพื้นที่เขตดุสิตได้รับการพัฒนาให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
- ๑๓.๓ ผู้ดูแลและผู้เกี่ยวข้องกับการสุขาภิบาลอาหารในวัดมีความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหาร
- ๑๓.๔ พุทธศาสนิกชนที่มาทำบุญที่วัดให้ความใส่ใจด้านอาหารปลอดภัย

๑๔. องค์ความรู้

- ๑๔.๑ การสร้างภาคีเครือข่ายและบูรณาการการปฏิบัติงาน
- ๑๔.๒ ความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหาร และการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(นางวราภรณ์รัตน์ ดีเยี่ยม)
เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชุมชน เขตดุสิต
โรงพยาบาลในสังกัดเขตดุสิตในฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
สำนักงานเขตดุสิต

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายบรรลือ สุกใส)
ผู้อำนวยการเขตดุสิต